

Mira Jaakkola, Lea Remander

Lukemisen merkitys lapsen positiivisen mielenterveyden edistäjänä

Kirjallisuuskatsaus

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sairaanhoitaja (AMK)

Hoitotyön koulutusohjelma

Opinnäytetyö

16.11.2016

Tekijät Otsikko	Mira Jaakkola, Lea Remander Lukemisen merkitys lapsen positiivisen mielenterveyden edistäjänä
Sivumäärä Aika	21 sivua + 5 liitettä 16.11.2016
Tutkinto	Sairaanhoitaja (AMK)
Koulutusohjelma	Hoitotyön koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Hoitotyö
Ohjaaja	FT, TtM, Sh, Lehtori Marja Salmela
<p>Mielen hyvinvointi koostuu monesta osatekijästä ja pohja sille luodaan jo hyvin varhaisessa lapsuusiässä. Lapsena koetut positiiviset, mielenterveyttä tukevat ja edistävät asiat vaikuttavat läpi elämän.</p> <p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tarkastella ääneen lukemisen merkitystä 3-5-vuotiaiden lasten positiivisen mielenterveyden edistäjänä. Opinnäytetyö oli osana hanketta, joka oli suunniteltu yhdessä Kymenlaakson ammattikoulun kanssa. Hankkeen tavoitteena oli löytää toimintamalleja ja kehittää 3-5-vuotiaiden lasten positiivista mielenterveyttä tukevia välineitä.</p> <p>Toteutimme työmme kuvaavana kirjallisuuskatsauksena, jonka tutkimuskysymyksenä oli selvittää, millainen yhteys on ääneen lukemisella lapselle positiivisen mielenterveyden edistäjänä. Tarkoituksena oli tuottaa aineistoa jota voi käyttää hyödyksi perhetyössä perheen ohjauksessa, alan opiskelijoiden ja ammattilaisten materiaalina. Aineistosta on hyötyä myös lapsiperheille. Aineistomme koostui kahdeksasta kansainvälisestä tutkimusartikkelista, jotka analysoitiin käyttäen induktiivista sisällönanalyysia. Etsimme vastausta siihen, miten lukeminen vaikuttaa vuorovaikutukseen lapsen ja vanhemman välillä, kielelliseen kehitykseen, oppimiseen ja sosiaalisten taitojen kehittymiseen. Hankkimamme teoriatiedon pohjalta näillä on tärkeä merkitys positiivista mielenterveyttä tukevana ja lisäävinä tekijöinä.</p> <p>Aineistosta kävi ilmi että positiivista mielenterveyttä tukevat osa-alueet olivat oppiminen, kognitiiviset taidot, kielen kehitys ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen. Kaikki artikkelit tukevat lapselle ääneen lukemisen merkitystä positiivisen mielenterveyden edistäjänä ulottuen laajalti lapsen elämänalueisiin ja olivat lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen tukena ja edistäjänä.</p> <p>Ääneen lukemisella lapselle on merkittäviä positiivisia vaikutuksia kauaskantoisesti. Vaikutukset ulottuvat kokonaisvaltaisesti lapsen kehitykseen ja antavat pohjan terveelle itsetunnolle, uuden oppimiselle ja onnistumisille. Nämä asiat rakentavat lapsen persoonallisuutta, ongelmanratkaisutaitoja ja tuovat iloa lapsen elämään. Koko perhe hyötyy yhteisistä lukuhetkistä.</p>	
Avainsanat	Lapset, lukeminen, mielenterveys, vuorovaikutus

Authors Title Number of Pages Date	Mira Jaakkola, Lea Remander The significance of reading as an advancer of a child's positive mental health 21 pages + 5 appendices 16 November 2016
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Nursing and Health Care
Specialisation option	Nursing
Instructor	PhD, MSc (Health Care), Bachelor of Health Care, Senior Lecturer Marja Salmela
<p>The well-being of the mind consists of many factors, and the basis for it is created at a very early age. The positive, mental health endorsing and advancing things experienced as a child has an effect throughout the rest of one's life.</p> <p>The purpose of this thesis was to examine the significance of reading out loud as a contributor for positive mental health to children aged 3 to 5. The thesis was a part of a project designed together with the Vocational School of Kymenlaakso. The objective of the project was to find operational models and to develop instruments which support the positive mental health of children aged 3 to 5.</p> <p>We implemented our work as a descriptive literature overview, the research question of which was to find out what kind of a connection reading out loud to a child has to advancing positive mental health. The intent was to produce matter which can be used in counselling families, and as material for the students and professionals of the field. The matter is also useful for families with children. Our material consisted of eight international research articles, which were analyzed using inductive information analysis. We were searching for an answer to the question of how reading affects interaction between the child and the parent, linguistic development, learning and development of social skills. Based on the theoretic information we gathered, it has a crucial significance as factors supporting and increasing positive mental health.</p> <p>The material revealed that the sectors supporting positive mental health were learning, cognitive skills, language development and developing interactive skills. All the articles endorsed the significance of reading out loud to a child as an advancer of positive mental health, extending widely on the areas of the child's life, and were supporting and enhancing the pervasive development of the child</p> <p>Reading out loud to a child has significant far-reaching positive effects. The effects reach the child's development pervasively and act as a basis for a healthy self-esteem, learning and success. These things construct a child's personality, problem solving skills and bring joy to a child's life. The whole family benefits from shared reading moments.</p>	
Keywords	Children, reading, mental health, interaction

Sisällys

1	Johdanto	1
2	3-5-vuotiaan lapsen kehitys	2
2.1	Lapsen kielellinen kehitys varhaislapsuudessa	2
2.2	3-5-vuotiaan vuorovaikutus- ja kiintymyssuhde	3
2.3	Lapsen tasapainoisen kehityksen tukeminen	4
3	Positiivinen mielenterveys	5
4	Ääneen lukeminen lapselle	5
4.1	Lukemisen vaikutuksia kognitiivisiin taitoihin	6
4.2	Lukemisen vaikutus sosiaalisemotionaaliseen kehitykseen	7
5	Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymys	7
6	Kirjallisuuskatsaus	8
6.1	Aineiston keruu ja menetelmät	9
6.2	Aineiston analyysi	11
7	Tulokset	12
8	Pohdinta	13
8.1	Tulosten tarkastelu	14
8.2	Luotettavuus ja eettisyys	15
8.3	Opinnäytetyöprosessin kulku	15
8.4	Tulosten hyödyntäminen ja jatkotutkimushaasteet	16
	Lähteet	18
	Liitteet	
	Liite 1. Luettelo artikkeleiden osoitteista	
	Liite 2. Kirjallisuuskatsauksen tiedonhaku	
	Liite 3. Luettelo kirjallisuuskatsauksessa käytetyistä tutkimusartikkeleista	
	Liite 4. Pelkistämiproessin kuvaus	
	Liite 5. Pelkistämiproessin kulku	

1 Johdanto

Lasten yksi merkittävimmistä terveysongelmista on mielenterveyden häiriöt. Lapsista 10-20% kärsii mielenterveysongelmista (Borg 2015: 7). Varhaislapsuudessa luodaan pohja positiiviselle mielenterveydelle. Opinnäytetyössämme pohdimme lapselle ääneen lukemisen ja yhdessäolon merkitystä mielenterveysongelmien ehkäisijänä ja positiivisen mielenterveyden edistäjänä eri tavoin.

Aihe on mielestämme tärkeä. Elämme ajassa, jossa tietotekniikka, internet, älypuhelimet ja erilaiset pelit sekä televisionkatselu ovat luonnollisena osana arjessa ja sosiaalisessa kanssakäymisessä. Tietoa ja viihdykettä on saatavilla ylenpalttisesti ja helposti. Myös puhekieli muuttuu yhä kompaktimpaan ilmaisumuotoon (Korhonen– Lappalainen 2013.) Nykyisin lapsilla ei ole enää mahdollisuutta kasvaa perheessä, jossa useat sukupolvet elävät keskenään jakaen tarinoita ja lukien satuja (Karalahti 2015: 24).

Pienet lapset tottuvat ja oppivat laitteidenkäytön jo varhain ja näkevät vanhempiansa käyttävän esimerkiksi puhelinta päivittäin. Televisionkatselulla ja pelaamisella on mahdollista oppia uusia asioita ja saada virikkeitä. Laitteet saattavat kuitenkin viedä vanhempien ja lasten huomion fyysisestä kontaktista ja vuorovaikutuksesta haitaten ja estäen kokonaisvaltaista läsnäoloa ja keskittymistä (Paavonen – Roine – Korhonen– Valkonen – Pennonen – Partanen – Lahikainen 2011: 1563–1570.)

Työmme on kuvaileva kirjallisuuskatsaus, jossa tarkastelemme lapsen positiivisen mielenterveyden edistämistä lapselle ääneen lukemisen avulla. Työmme tavoite on etsiä ja analysoida tutkittua tietoa ääneen lukemisen vaikutuksista. Tuloksista on hyötyä ammattikasvattajille, perheille ja opiskelijoille. Työssämme korostuu mielenterveysongelmien ennaltaehkäisy ja mielenterveyden edistäminen lapsiperheissä ja perhetyössä.

Opinnäytetyömme on osana hanketta, joka on suunniteltu yhdessä Kymenlaakson ammattikorkeakoulun kanssa. Hankkeen tavoitteena on löytää toimintamalleja ja kehittää 3-5-vuotiaiden lasten positiivista mielenterveyttä tukevia välineitä.

2 3-5-vuotiaan lapsen kehitys

Opinnäytetyössämme lapset ja leikki-ikäiset tarkoittavat 3-5- vuotiaita lapsia ja vanhemmat ovat lapsen perheessä lapsen kasvatuksesta vastuussa olevat aikuiset. Rajasimme aineiston mielenterveyttä edistäviin asioihin, emme käsittele työssämme mielenterveyttä uhkaavia tai heikentäviä tekijöitä.

2.1 Lapsen kielellinen kehitys varhaislapsuudessa

Vastasyntynyt viestii ilmeillään, liikkeillään ja ääntelyllään ja hänellä on heti syntymästä asti kyky oppia kieltä. Hän käyttää hyväkseen kuulon lisäksi näkö- ja tuntoaistia. Lapsi oppii erottamaan ja tunnistamaan äänensävyjä, äänenpainoa ja rytmiä puheessa. Lapsen kielellinen kehitys etenee vaihe vaiheelta. Puolen vuoden ikäinen lapsi on jo aktiivinen vuorovaikutuksen hakemisessa ja ensimmäiset tavut alkavat hahmottua. 7-8 kuukauden ikäisenä lapsi jokeltelee ja jäljittelee äänneitä ja tavuja. Ensimmäisten sanojen oppiminen on hidasta ja kuluu useita kuukausia ensimmäisten sanojen opettelussa. (Storvik-Sydänmaa – Talvensaari – Kaisvuori – Uotila 2012: 16-28; Terveyskirjasto.fi)

Herkkyykskausi puheen ja kielen omaksumiseen alkaa noin vuoden iässä ja jatkuu kolmanteen ja neljänteen ikävuoteen asti. Kahden vuoden iässä lapsi osaa muodostaa sanoja ja lyhyitä lauseita. Tärkein kehityksen vaihe tässä vaiheessa on puheen oppiminen. Hän laajentaa sanavarastoaan kyselemällä ”mikä”- kysymyksiä. Kolmevuotiaana lapsen sanavarasto laajenee ja lauseet alkavat muodostua. Kielen kehitys on tässä vaiheessa nopeaa. Lapsi on kiinnostunut runoista ja loruista ja pitää satujen lukemisesta. Hän halua lempikirjojaan luettavan yhä uudestaan. Lapsi saa kokemuksista ideoita omiin leikkeihinsä, mielikuvitus kehittyy ja kieli rikastuu. (Storvik-Sydänmaa ym. 2012: 41-50.)

Neljävuotias käyttää jo viiden-kuuden sanan lauseita. Hän nauttii sanoilla leikkimisestä, hän keksii omia sanoja ja kertoo itse keksimiään tarinoita. Viisivuotias hallitsee äidinkielen taivutusmuodot. Kuusivuotiaana lapsen sanavarasto on laaja, hän osaa käyttää monimutkaisia lauseita. Hän ei toistele sanoja, vaan päättelee. Hän on kiinnostunut kirjaimista ja lukemaan oppimisesta. (Storvik-Sydänmaa ym. 2012: 50–51.)

Varhaiskasvatussuunnitelmassa 2003/2005 painotetaan että lapsi on pienestä asti kiinnostunut ympäristöstään ja kielen merkitys ympäröivän maailman ymmärtämiseksi on

ensiarvoisen tärkeää. Lapsi tarvitsee ajattelutoimintojensa ja kommunikoinnin kehittymiseen kieltä. Lapsen kielen kehitys tapahtuu hänen liikkuesssa, leikkiessä ja kokiessa asioita. Hän oppii vähitellen luokittelemaan asioita ja ymmärtämään asioiden välisiä suhteita. Lapsi oppii vuorovaikutustaitoja, kuuntelemisen taidon, kysymään ja vastaamaan. Nämä ovat tärkeitä taitoja luku- ja kirjoitustaidon oppimiselle. Kielen avulla lapsi pystyy jäsentämään ympäristöään, rakentamaan identiteettiään ja itsetuntemustaan. (Nurmi-laakso – Välimäki 2011:13-24.)

Lapsen kielellisen tietoisuuden kehityksen tukemiseksi on merkityksellistä, että hänelle puhutaan, samalla hänen sanavarastonsa karttuu ja kieli kehittyy. Kun lapselle annetaan malli lukemisesta, hän kiinnostuu kielestä. Lukemistilanteessa hän oppii erottamaan sanojen alkuaänteen ja kuulee äänteen paikan sanassa. Hän oppii erottamaan lyhyet ja pitkät äänteet ja eripituiset sanat. Ennen kouluikää lapsen kognitiiviset valmiudet kehittyvät voimakkaasti. Ympäristöllä on suuri merkitys lapsen lukutaidon kehityksen tukemisessä. (Nurmi-laakso ym. 2011: 35-36.)

Monipuoliset kielelliset kokemukset lapsuudessa ja kokemukset kirjoitetusta kielestä auttavat lasta lukemaan opettelussa. Varhaislapsuudesta alkaen lapsen ja hänen vanhempansa välinen monipuolinen kielellinen vuorovaikutus harjaannuttaa lapsen lukemisvalmiuksia. Aakkosiin tutustuminen, kirjoitettuun kieleen ja kirjojen lukeminen yhdessä aikuisen kanssa auttaa lasta kiinnostumaan lukemisesta ja valmistaa häntä lukemiseen. (Hakamo 2011: 56.)

2.2 3-5-vuotiaan vuorovaikutus- ja kiintymyssuhde

Vuorovaikutustaidot ovat kommunikointia ja kanssakäymistä toisten kanssa. Vuorovaikutustaidot kehittyvät läpi elämän. Jo pieni vauva on kiinnostunut yhteydestä muihin. (THL).

Ihmisellä, pienestä vauvasta vaariin on tarve saada läheisyyttä, turvaa ja lohdutusta. Lapsen tasapainoinen kasvu edellyttää ennakoitavan ympäristön ja mielellään usean riittävän hyvän kiintymyssuhteen. Aikuisen on oltava turvallinen, joka sietää kielteisiäkin tunteita ja kykenee antamaan riittävää tukea itsehallinnan muodostumiseksi. (Sinkkonen 2004.)

Lapsen persoonallisuuteen vaikuttaa miten hänet otetaan huomioon ja miten häntä ymmärretään. Vuorovaikutustilanteessa ovat koko ajan läsnä myös vanhempien odotukset, asenteet ja heidän oma elämänhistoriansa. Lapsen aivojen rakenteeseen vaikuttaa vuorovaikutuksen kokemukset. Aivoissa muodostuu hermoyhteyksiä, muistialueet kehittyvät ja lapsen kognitiiviset sekä tunne-elämän kyvyt kehittyvät ja kypsyvät. Lapsen kehitykselle on tärkeää riittävän hyvä ja riittävän pitkä hoiva. Lapsen näkökulmasta laatuajaksi voisi kuvailla kiireetöntä, arkista yhdessäoloa vanhemman kanssa. (Aalto-Setälä 2005: 3-4.)

2.3 Lapsen tasapainoisen kehityksen tukeminen

Lapsi kehittyy ja kasvaa vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa. Hänellä on syntymästä asti halu ymmärtää itseä ja ulkopuolista maailmaa. Pienen lapsen kielen kehitys muokkaa ajattelua. Lapsi kokee asiat kokonaisvaltaisesti ja ajattelu on konkreettista. Lapsen ollessa koulu- ja nuoruusiässä kehittyy hänen kykynsä ymmärtää abstrakteja asioita. Jo pienestä pitäen lapsella on olemassa tunne-empatiakyky. Leikki-ikäisenä hän ymmärtää jo paremmin toista ihmistä ja ymmärtää erillisyytensä. Pieni lapsi oppii ja käsittelee asioita leikin kautta. Kielelliset, motoriset ja sosiaaliset taidot ovat edellytyksenä leikille. (MLL)

Lapsen psyykkistä kehitystä suojaavia tekijöitä ovat ainakin yksi läheinen aikuinen, joka on aidosti läsnä. Edellytyksenä on riittävän turvallinen kiintymyssuhde ja tarpeeksi yhteistä aikaa, mahdollisuus tuoda esiin tunteet ja tarpeet. Psykkiseen kehitykseen positiivisesti vaikuttaa vanhemman huolenpito, kannustava ja hyväksyvä asenne lasta kohtaan ja turvallisten rajojen asettaminen. (Sinkkonen 2004)

Arkiseen inhimilliseen vuorovaikutukseen kuuluu vastavuoroisuus, joka kehittää lapsen itsetuntoa. Myönteiset vuorovaikutustilanteet lisäävät lapsen turvallisuudentunnetta. Lapsen kehitykselle on tärkeää päivittäisen arjen kokeminen yhdessä vanhempien kanssa. (Karalahti 2015: 37.)

Perhe on merkittävin ihmissuhdeympäristö lapselle. Perheessä hän oppii vuorovaikutustaitoja, sosiaalisia taitoja ja erilaisia toimintamalleja. Kasvatuksessa on tärkeää lapsilähtöisyys. Lapselle osoitetaan kiintymystä, lämpöä ja ikäkaudelle sopivia odotuksia. Lasta autetaan ymmärtämään asioita, hänen kanssaan keskustellaan asioista ja tapahtumista.

Lapsen maailmasta ollaan kiinnostuneita ja häntä ohjataan ja autetaan onnistumaan. (Väänänen 2013: 62-63.)

3 Positiivinen mielenterveys

Mielenterveydellä tarkoitetaan terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan sen positiivisessa merkityksessä voimavarakeskeisyyttä ja arjen selviytymiskykyä sekä mielen hyvää vointia. Mielen hyvinvointi koostuu monista tekijöistä, muovautuen koko elämän ajan persoonallisen kehityksen rinnalla. (THL)

Mielenterveyden edistäminen on sellaista toimintaa, jonka tavoitteena on vahvistavien ja suojaavien tekijöiden lisääminen. Mielenterveyttä edistetään lapsella esimerkiksi itsetuntoa vahvistamalla, turvallisuutta ja mielekästä toimintaa järjestämällä. Sen pohjana on fyysinen terveys ja siihen vaikuttaminen. (THL)

Positiivinen mielenterveys käsitetään monin eri tavoin. Uusi näkökulma pyrkii pois sairaus- tai ongelmakeskeisyydestä. Positiivinen mielenterveys ei ole pelkästään mielenterveyshäiriöiden puuttumista, vaan myös mielenterveyshäiriötä sairastava ihminen voi tuntea onnellisuutta mielen hyvinvointia ja omata muita positiivisia vahvuuksia. (Appelqvist-Schmidlechner – Tuisku – Tamminen – Nordling – Solin 2016: 1759-1764.) Positiivinen mielenterveys on kykyä luoda ihmissuhteita, välittää muista ihmisistä, kykyä tehdä työtä, kykyä ilmaista tunteita, kykyä sietää ajoittaista ahdistusta ja hyväksyä elämässä tapahtuvia muutoksia. Se on voimavara, jota voi vahvistaa ja jonka avulla koemme elämän mielekkääksi (THL). Positiivinen mielenterveys sisältää hyvinvoinnin kokemuksen ja on hyvän elämän perusta. (Kuhanen – Oittinen – Kanerva – Seuri – Schubert 2012: 17)

4 Ääneen lukeminen lapselle

Ääneen lukeminen tarkoittaa että aikuinen lukee kirjaa lapselle (voi olla satu, tarina, loru, runo tms.) Rauhallinen ja keskittynyt lukutuokio tuottaa iloa sekä lapselle että vanhemmalle. Lukiessa lapselle vanhempi jakaa saman kokemuksen lapsen kanssa. Ääneen

lukemisesta on konkreettista hyötyä lapselle, hänen kehitykselleen ja koko perheen hyvinvoinnille. Lukuhetkessä lapsi oppii luonnostaan vuorovaikutustaitoja, sosiaalisia taitoja, kuuntelemisen taidon ja paikallaan olon taidon. Nämä ovat tärkeitä taitoja kouluun mennessä. (Opetushallitus 2000: 10.)

Lukemistilannetta on määritelty toistuvaksi, päämäärään suuntautuvaksi tapahtumaksi. Lukemistilanteen voidaan myös ajatella olevan lapsen ja aikuisen välinen yhteinen hetki, jolloin lapsi saa kokea olevansa tärkeä ihmisenä. Tilanne voi olla ns. turvallisuustankkausta, jolloin lapsi hakee voimaa aikuisen sylistä, tutkimusmatkalleen kuvien ja sanojen maailmaan. Lukemistilanteen aikana voidaan jakaa yhteisiä kokemuksia ja ideoita sekä välittää lapsille arvoja ja neuvoja tulevaa elämää varten (Phillips–McNaughton 1990; Karalahti 2015: 24.)

4.1 Lukemisen vaikutuksia kognitiivisiin taitoihin

Lapsen sanavarasto kasvaa, kielioppi ja lauserakenteet kehittyvät, mikä helpottaa kommunikointia ja auttaa keskittymään. Lapsi oppii myös tekemään loppuun saakka asioita, kun luetaan sovitusti joko kirja tai osa siitä. Kirjaan lapsi voi palata uudelleen ja kokea kiireettömän tunnelman ja turvallisuuden muiston myös itsekseen. Kun lapsi jo pienestä oppii nauttimaan lukemisesta ja asioiden oppimisesta, on tästä hyötyä myöhemmälle elämälle (satakieli-ohjelma). Monet todellisen elämän tilanteet tulevat lapselle ymmärretyksi kirjojen avulla. Kun lapselle esimerkiksi luetaan kirjaa, jonka päähenkilö kiukuttelee, lapsi oppii näkemään oman kiukuttelunsa muiden silmin (Julkunen 1993: 24-25).

Yhtä tärkeää kuin keskustelu lukemistilanteessa, on lapsen kuunteleminen ja hänen kommenttiansa ja mielipiteidensä arvostaminen. Lasta tulee rohkaista puhumaan, kertomaan tarinoita ja kommentoimaan, jolloin hän oppii käyttämään kieltä monenlaisiin tarkoituksiin (Julkunen 1993: 16, 25.)

Vanhemman lukeminen lapselle auttaa lasta kehittymään kielellisesti, joka puolestaan auttaa koulumenestyksessä. Kielenkäyttöä voi rikastuttaa ja lisätä lukemalla kirjoja ja lehtiä lapsen kanssa. Lukeminen lapsen kanssa on vuorovaikutuksellista, lasta voi kuunnella ja rauhoittaa olemalla yhdessä. Lukemalla voi myös innostaa lasta leikkiin. Lapsen emotionaaliset kommunikoinnin taidot kehittyvät satujen kuuntelemisen myötä. Satuja ja tarinoita kuunnellessaan hän kohtaa erilaisia ilmiöitä ja tilanteita, joita hän työstää mielessään (Karalahti 2015: 29.)

4.2 Lukemisen vaikutus sosiaalisemotionaaliseen kehitykseen

Kirjallisuuden lukeminen kehittää kielitajun lisäksi myös mielikuvitusta ja vanhempi voi välittää lapselle käsitystä oikeasta ja väärästä, moraalikäsitteistä ja etiikasta. Kirjojen avulla lapsi voi käsitellä vaikeita tunteita tai asioita ja opetella asettumaan toisen asemaan. Lukuhetkessä lapsi voi kysellä ja ihmetellä, samalla hän oppii itsestään ja aikuinen oppii tuntemaan lastaan. (Dunderfelt 2011: 78).

Lapsi saa läheisyyttä ja turvaa aikuisen sylistä. Läheisyydessä lapsi tuntee aikuisen kehonlämmön ja reaktiot. Yhteinen tekeminen ja aika ovat lapsen kehitykselle tärkeitä. Lukuhetkessä korostuu lapselle aikuisen läsnäolo ja sen tuoma turvallisuudentunne, lämmin syli ja yhdessä oleminen sekä vuorovaikutustaitojen vahvistuminen ja kehittyminen. Sekä lapsi että vanhempi hyötyvät yhteisestä hetkestä (Bruce – Seljola 1999: 7, 28.)

Psykoanalyttikko Ritva Kajamaan mukaan sopivan sadun lukeminen ahdistuneelle lapselle on tehokas keino primitiivisten pelkojen käsittelyyn. Hän työskentelee kirjallisuusterapian parissa auttaen lapsia pelkotilojen käsittelyssä. (Saarinen 1999).

5 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoitteet ja tutkimuskysymys

Lapsen kehitykseen ja mielenterveyteen vaikuttavia suojaavia tekijöitä ovat esimerkiksi turvallinen varhainen kiintymys- ja vuorovaikutussuhde, riittävän hyvä vanhemmuus, ongelmanratkaisukyvyt, luku- ja kirjoitustaito, hyvät sosiaaliset taidot, hyvä itsetunto, elämänhallinnan taidot ja kyky kohdata vastoinkäymisiä (Borg 2015). Opinnäytetyössämme kuvailemme ääneen lukemisen merkitystä positiivisen mielenterveyden edistäjänä 3-5-vuotiaalla lapsella. Työmme on kuvaava kirjallisuuskatsaus. Opinnäytetyön tutkimuskysymys on: Millainen yhteys on ääneen lukemisella lapselle positiivisen mielenterveyden edistäjänä? Tarkoituksena on tuottaa aineistoa, jota voi käyttää hyödyksi esimerkiksi perhetyössä perheen ohjauksessa, lapsen positiivisen mielenterveyden edistämiseen lukemisen keinoin. Aineisto hyödyttää myös lasten vanhempia ja päiväkodeissa työskenteleviä ammattihenkilöitä sekä alalle opiskelijoita.

6 Kirjallisuuskatsaus

Opinnäytetyömme teemme kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Kirjallisuuskatsauksessa perehdytään aihetta koskeviin tutkimuksiin ja tutkimustuloksiin. Katsauksen tarkoituksena on esitellä aikaisempia tutkimustuloksia ja koota niistä johtopäätökset. Kirjallisuuskatsaus tarjoaa kattavan, ytimekkään ja ajankohtaisen yhteenvedon aiheesta (Coughlan – Cronin – Ryan 2013.) Kirjallisuuskatsauksessa tavoitteena on tarkastella, miten tutkimusilmiötä on tarkasteltu muilla tieteen aloilla (Tuomi – Sarajärvi 2009: 108).

Kirjallisuuskatsaus on toistettavissa oleva menetelmä, jonka avulla voidaan tehdä johtopäätöksiä alkuperäisistä tutkimuksista. Kirjallisuuskatsauksia on eri tyyppisiä: kuvaileva ja systemaattinen kirjallisuuskatsaus sekä meta-analyysi. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus on yksi yleisimmin käytetyistä ja eroaa systemaattisesta kirjallisuuskatsauksesta esimerkiksi tutkimuskysymysten osalta. Tutkimuskysymykset voivat olla kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa väljempinä eikä aineiston valinnassa ole tarkkoja metodisia sääntöjä. (Salminen 2011: 5-6.)

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus jaetaan usein narratiiviseen ja integroivaan kirjallisuuskatsaukseen. Narratiivinen kirjallisuuskatsaus antaa laajan, tiiviin ja ajankohtaisen kuvan tutkittavasta aiheesta, vaikkei tutkimusaineistoa ole seulottu tiukan systemaattisesti. Analyysin muotona narratiivisessa kirjallisuuskatsauksessa on kuvaileva synteesi, jonka yhteenvedo on johdonmukainen ja ytimekäs. Integroivalla kirjallisuuskatsauksella voidaan kuvata tutkittavaa aihetta monipuolisesti ja se antaa laajemman kuvan aihetta käsittelevästä kirjallisuudesta kuin narratiivinen. Integroivan kirjallisuuskatsauksen avulla voidaan tuottaa uutta tietoa aiemmin tutkitusta aiheesta ja myös tarkastella ja arvioida lähteinä ollutta kirjallisuutta. Analyysin pohjana voi olla eri metodisin lähtökohdin tehdyt tutkimukset. (Salminen 2011:7-8.) Ensimmäisessä vaiheessa asetimme tutkimuskysymyksen ja teimme aineistohakuja. Aineiston keruun jälkeen arvioimme aineiston ja analysoimme sen valitsemallamme analyysimenetelmällä. Viimeisessä vaiheessa esitämme aineiston pohjalta analysoidut tulokset.

6.1 Aineiston keruu ja menetelmät

Etsimme artikkeleita Medic-, Cinahl-, Pubmed-, Ebsco- ja Google Scholar- tietokannoista. Manuaalisia hakuja teimme Google Scholar:n ja THL:n sivuilta, Tilastokeskuksen sivuilta, terveyskirjaston sivuilta. Kokeilimme suomenkielisiä hakusanoja esimerkiksi positiivinen mielenterv*, lapset, taaperot, lukeminen, media, median vaikutus. Englanninkielisinä hakusanoina käytimme esimerkiksi toddlers, mental health, reading to children, shared reading, reading aloud. Teimme erilaisia yhdistelmiä hakusanoista, jotta saisimme mahdollisimman laajan aineiston. Hyödynsimme tutkimusartikkeleiden lähdeviitteitä, joita käytimme käsihakuun sopivia lähteitä etsiessämme. Aineistomme koostuu kansainvälisistä englanninkielisistä tutkimusartikkeleista.

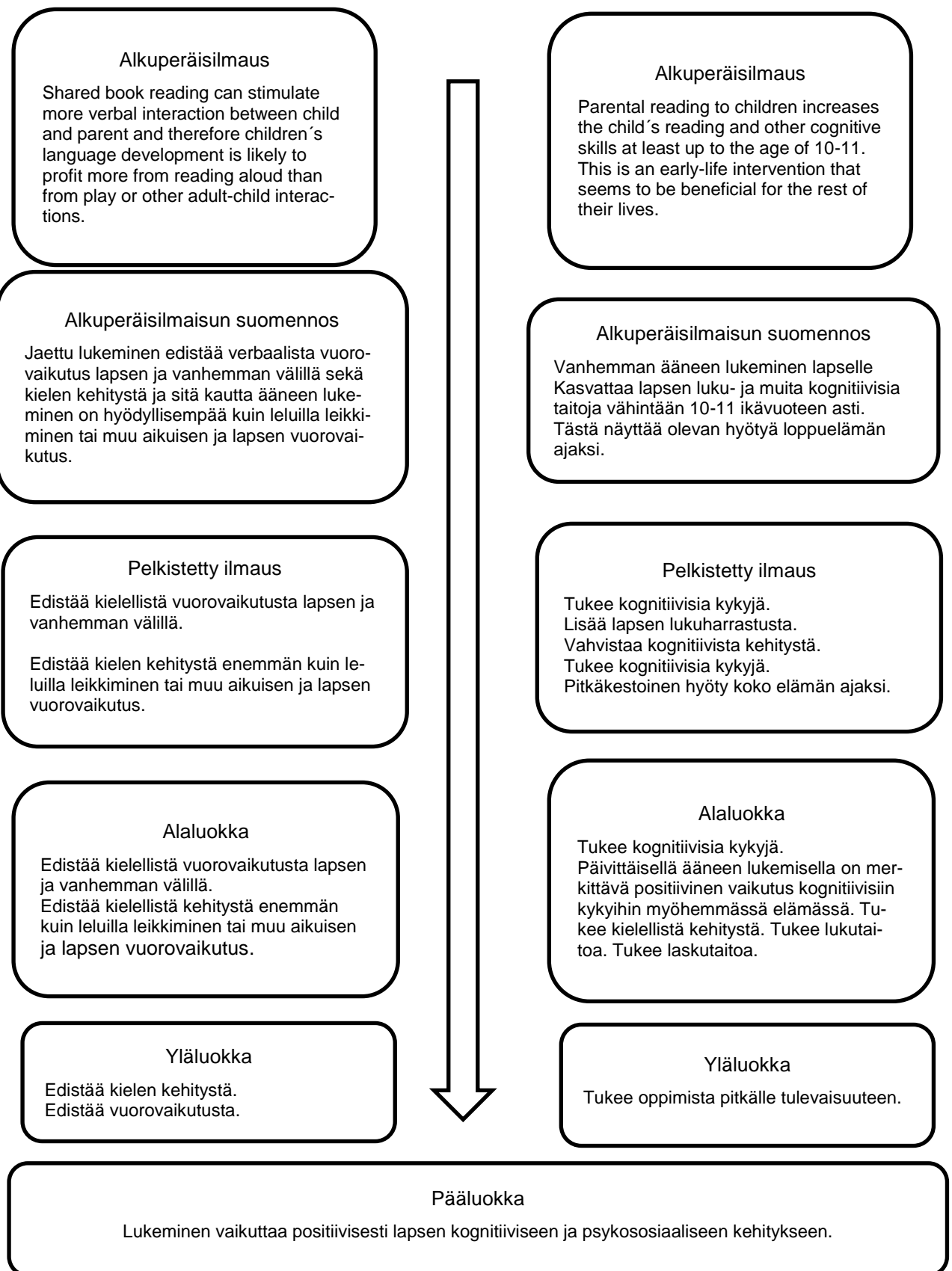
Rajasimme aineiston julkaisuajankohtaa tutkimusartikkeleiden kohdalla noin kymmenen vuoden sisälle. Muun aineiston kohdalla aikaväli on laajempi. Suomenkielinen aineisto ei ollut riittävä kirjallisuuskatsausta varten. Englanninkielisillä hakusanoilla löysimme kymmenen kappaletta sopivia, näyttöön perustuvia artikkeleita, joista päädyimme käyttämään kahdeksaa artikkelia.

Taulukko 1. Kirjallisuuskatsauksen artikkeleiden hyväksymis- ja hylkäämiskriteerit

Hyväksymiskriteerit	Hylkäämiskriteerit
Vuoden 2005 jälkeen julkaistu tutkimusartikkeli, Pro gradu tai väitöskirja	Ennen vuotta 2005 julkaistu aineisto
Vastaavuus tutkimuskysymykseen	Tutkimus ei vastannut tutkimuskysymykseen
Tutkimus tai artikkeli oli saatavana koko tekstinä	Pelkkä tiivistelmä luettavissa
Suomen tai englannin kieli	Julkaisukieli muu kuin suomi tai englanti

Valitsimme kahdeksan kansainvälistä artikkelia analysoitavaksi. Artikkelit käsittelivät lukemisen vaikutusta lapsen mielenterveyttä tukeviin osa-alueisiin. Aineisto analysoitiin käyttämällä sisällönanalyysiä. Aineisto pelkistettiin englanninkielisistä alkuperäisilmauksista kääntäen suomen kielelle. Pelkistetyt ilmaukset jaettiin luokkiin seuraavan esimerkitaulukon mukaisesti.

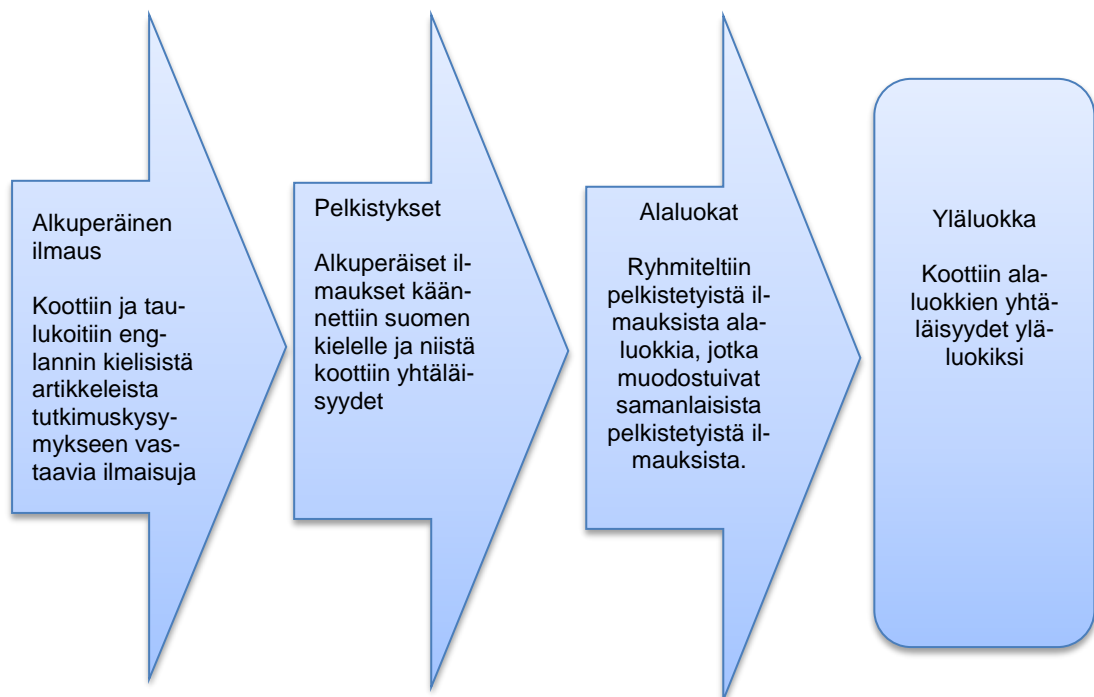
Esimerkki pelkistämisestä alkuperäisilmauksesta pääluokkaan

Kuvio 1. Pelkistäminen alkuperäisilmauksesta pääluokkaan

6.2 Aineiston analyysi

Sisällönanalyysi voi olla aineistolähtöistä tai teorialähtöistä (Kankkunen – Vehviläinen-Julkunen 2009: 135). Työssämme käytämme aineistolähtöistä sisällönanalyysia. Sen avulla analysoidaan kirjallisuuskatsaukseen valittuja dokumentteja järjestelmällisesti. Sisällönanalyysin avulla kuvaillaan tutkittavaa ilmiötä (Kyngäs – Elo – Pölkki – Kääriäinen – Kanste 2011: 139.) Analysoinnilla pyritään saamaan selkeä, kattava ja ymmärrettävä vastaus tutkimuskysymykseen (Kääriäinen – Lahtinen 2006: 38-44). Induktiivinen eli aineistolähtöinen sisällönanalyysi sisältää seuraavat vaiheet: aineiston pelkistämisen ja sen ryhmittelyn sekä teoreettisten käsitteiden luomisen. Pelkistämisvaiheessa aineisto tiivistetään, epäolennaiset asiat jätetään pois. Alkuperäisilmaisut tiivistetään pelkistettyyn muotoon. Pelkistetyistä ilmauksista erotellaan samankaltaisuudet ja erilaisuudet. Pelkistetyt ilmaukset yhdistetään ja niistä muodostetaan alaluokkia. Alaluokat yhdistetään muodostaen yläluokkia. Kokoava käsite muodostetaan yläluokista ja näin saadaan vastaus tutkimuskysymykseen (Tuomi ym. 2009: 108-110.)

Kuvio 2. Sisällönanalyysin vaiheet

7 Tulokset

Analysoimme kahdeksan kansainvälistä artikkelia, jotka käsittelivät lukemisen vaikutusta lapsen mielenterveyttä tukeviin osa-alueisiin. Artikkeleiden pelkistetyistä ilmauksista koostui kolme yläluokkaa, jotka osoittivat lukemisen vaikuttavan edistävästi lapsen kognitiiviseen kehitykseen ja taitoihin sekä vuorovaikutustaitoihin vanhemman ja lapsen, sekä muiden lasten välillä. Lukeminen edistää oppimista erityisesti kielenkehityksen alueella. Lukeminen edistää myös lapsen emotionaalista kehitystä.

Artikkeleiden analysoinnin lopputuloksena päädyimme pääluokkaan, joka vastasi tutkimuskysymykseen millainen yhteys ääneen lukemisella on lapsen positiivisen mielenterveyden edistäjänä. Lopputulokseksi muodostui, että lukeminen vaikuttaa positiivisesti lapsen kognitiiviseen ja psykososiaaliseen kehitykseen. Nämä ovat niitä tärkeitä asioita lapsen kehityksessä, joille mielenterveys rakentuu lapsuudessa. Näiden kehitysalueiden vaikutus on merkittävä ajatellen positiivisen mielenterveyden edistämistä ja mielenterveyden ennaltaehkäisyä. Lukeminen vaikuttaa kaikkiin mielenterveyden osatekijöihin, jotka yksittäisinä täydentävät toinen toistaan kompensoiden heikkoja osa-alueita. Päivittäisellä ääneen lukemisella on 4-5-vuotiaalle lapselle merkittävä positiivinen vaikutus hänen kognitiivisiin kykyihinsä myöhemmässä elämässä. Seuraavassa tarkastelemme yläluokkien muodostumista esimerkein.

Taulukko 2. Esimerkki yläluokan muodostumisesta lukemisen vaikutuksista kognitiivisiin taitoihin.

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka	Yläluokka
Lukeminen tukee lapsen kognitiivisia kykyjä. Pitkäkestoinen hyöty kielelliseen kehitykseen, lukutaitoon ja laskutaitoon.	Tukee kognitiivisia taitoja pitkälle tulevaisuuteen.	Edistää oppimista ja kognitiivisia taitoja pitkälle tulevaisuuteen
Lukeminen tukee kognitiivisia kykyjä, lisää lapsen lukuharastusta, vahvistaa kognitiivista kehitystä pitkälle tulevaisuuteen.	Tukee kognitiivisia taitoja ja vahvistaa kognitiivista kehitystä pitkälle tulevaisuuteen	

Lapsen kognitiiviset valmiudet ja taidot muokkaavat vuorovaikutussuhteita ja niiden kehittymistä. Jos lapsella on hyvät kognitiiviset taidot esimerkiksi kielen alueella, on hänen helpompi käsitellä ja selvittää keskustelemalla ristiriitatilanteissa verrattuna lapseen, jolla on heikommat kielelliset taidot. Lapsen kielellisillä taidoilla on siis vaikutus myös sosiaalisuuteen ja vuorovaikutussuhteisiin ja niihin osallistumiseen toiminnan kautta.

Taulukko 3. Esimerkki yläluokan muodostumisesta koskien vuorovaikutustaitoja.

Pelkistetty ilmaus	Alaluokka	Yläluokka
Lukeminen edistää kielellistä vuorovaikutusta lapsen ja vanhemman välillä. Edistää kielen kehitystä enemmän kuin leluilla leikkiminen tai muu aikuisen ja lapsen vuorovaikutus	Edistää vuorovaikutusta	Edistää vuorovaikutusta lapsen ja vanhemman välillä ja kehittää vuorovaikutustaitoja
Lukeminen edistää ymmärrystä maailmasta, edistää sosiaalisia taitoja ja lisää selviytymiskeinoja	Edistää vuorovaikutustaitoja ja sosiaalisia taitoja	

Kieli toimii välineenä kommunikoinnissa ja vuorovaikutuksessa ihmisten välillä. Jos lapsi omaa riittävät kielelliset taidot, hänellä on myös valmiudet harjoitella sosiaalisia taitoja. Kielellisen vuorovaikutuksen merkitys on tärkeä, koska se sisältää havainnoinnin, ajattelun, tietämisen ja tunteiden sanoittamisen.

Lapsi kokee turvallisuudentunnetta aikuisen kanssa lukuhetken aikana. Lapset oppivat uusia asioita vuorovaikutustilanteissa, joissa vanhemmat lukevat heille. Lukeminen vaikuttaa lapsen sanavaraston kasvuun ja sillä on pitkäkestoisia vaikutuksia lapsen kielelliseen ja kognitiiviseen kehitykseen. Kotona lukemisella on tärkeä rooli sosiaalis-emotionaalisen kehityksen tukemisessa.

Lukeminen lisää lapsen kiinnostusta kirjallisuuteen. Se tukee vanhemman ja lapsen välistä sidettä, lisää ymmärrystä maailmasta ja auttaa oppimaan erilaisia suoriutumiskeinoja. Lukeminen ennustaa myös varhaista lukemaan oppimista ja parempaa koulumenestystä. Ääneen lukeminen tukee lapsen kielellistä kehittymistä ja lukutaidon kehittymistä. Tutkimuksissa tuli myös ilmi, että mitä varhaisemmin lapselle luettiin, sitä positiivisempia olivat vaikutukset kielellisessä kehityksessä ja oppimisessa.

8 Pohdinta

Tutkimassamme teoretiedossa tuli esille että positiivisella mielenterveydellä tarkoitetaan voimavarakeskeisyyttä ja arjen selviytymiskykyä sekä mielen hyvää vointia, joka koostuu monista tekijöistä ja muovautuu koko elämän ajan persoonallisuuden kehityksen myötä

Positiivista mielenterveyttä edistetään esimerkiksi lapsella itsetuntoa vahvistamalla, turvallisuutta ja mielekästä toimintaa järjestämällä. Positiivinen mielenterveys on kykyä luoda ihmissuhteita, ilmaista tunteita ja sietää ajoittaisia pettymyksiä ja muutoksia elämässä (THL). Näihin positiivisen mielenterveyden määrittäisiin ja muuhun käsittelemäämmen teoretietoon peilaten kirjallisuuskatsauksen tulokset vastasivat tutkimuskysymyksiimme selkeästi osoittaen lukemisen vaikutukset lapsen positiivisen mielenterveyden edistäjänä.

8.1 Tulosten tarkastelu

Opinnäytetyömme aihe oli alusta saakka mielenkiintoinen. Lasten mielenterveyden tukeminen ja edistäminen on tärkeää, jotta pystyttäisiin ennaltaehkäisemään mielenterveyden ongelmia. Opinnäytetyössämme ilmenee, kuinka lapselle lukeminen ja läsnäolo vahvistavat mielenterveyttä suojaavia tekijöitä, kuten itsetuntoa, tunnetaitoja ja ongelmanratkaisukykyä. Lapselle lukeminen lisää siis positiivista mielenterveyttä ja vaikuttaa koko perheen hyvinvointia lisäävästi.

Lukeminen vaikuttaa seuraaviin elämänalueisiin, joilla teoretiedon mukaan on merkitystä lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen osatekijöinä. Tällaisia ovat vuorovaikutus lapsen ja vanhemman välillä, sosiaalisten taitojen kehittyminen, kielellinen kehitys ja kognitiiviset taidot sekä oppiminen (Laurila – Oja 2016:20.) Päivittäisellä ääneen lukemisella on lapselle merkittävä positiivinen vaikutus hänen kognitiivisiin kykyihinsä myöhemässä elämässä (Kalb – Van Ours 2012.) Ääneen lukeminen tukee lapsen kielellistä kehittymistä ja lukutaidon kehittymistä (Deckner – Adamson – Bakeman 2006.)

Mitä varhaisemmin lapselle luetaan, sitä positiivisempia ovat vaikutukset kielellisessä kehityksessä (Dunst – Simkus – Hamby 2012.) Lukeminen vaikuttaa lapsen sanavaraston kasvuun ja sillä on pitkäkestoisia vaikutuksia lapsen kielelliseen ja kognitiiviseen kehitykseen (Duursma 2014.) Lukeminen ennustaa myös varhaista lukemaan oppimista ja parempaa koulumenestystä (The University of Melbourne 2012.)

Kotona lukemisella on tärkeä rooli sosiaalis-emotionaalisen kehityksen tukena (Kassow 2006.) Lapsen kognitiiviset valmiudet ja taidot muokkaavat vuorovaikutussuhteita ja niiden kehittymistä. Jos lapsella on hyvät kognitiiviset taidot esimerkiksi kielen alueella, hänen on helpompi käsitellä ja selvittää keskustelemalla ristiriitatilanteissa verrattuna lapseen, jolla on heikommat kielelliset taidot. Lapsen kielellisillä taidoilla on siis vaikutus

myös sosiaalisuuteen ja vuorovaikutussuhteisiin ja niihin osallistumiseen toiminnan kautta. Kielellisen vuorovaikutuksen merkitys on tärkeä, koska se sisältää havainnoinnin, ajattelun, tietämisen ja tunteiden sanoittamisen (Laurila ym. 2016: 21.) Lapselle lukeminen lisää kiinnostusta lukemiseen ja tukee lapsen ja vanhemman välistä sidettä. Lapsi kokee turvallisuuden tunnetta aikuisen kanssa lukuhetken aikana (Duursma – Augustyn – Zuckerman 2008.) Lapset oppivat uusia asioita vuorovaikutustilanteissa, joissa vanhemmat lukevat heille (Simcock – DeLoache 2006.)

8.2 Luotettavuus ja eettisyys

Luotettavan kirjallisuuskatsauksen tulee olla uskottava ja siirrettävä ollakseen laadukas. Uskottavuudella tarkoitetaan, että lukija ymmärtää analyysin tekovaiheet. Tutkimuksen tulee olla siirrettävä, eli tutkimuksen tulokset tulee olla siirrettävissä muihin tilanteisiin. Valitsimme artikkelit työhömmme muistaen lähdekritiikin ja ajallisen uskottavuuden (Kankunen – Vehviläinen-Julkunen 2009: 160.) Kaikki tutkimusartikkelit olivat englanninkielisiä ja pyrimme mahdollisimman totuudenmukaiseen kielen kääntämiseen. Käytimme apuna MOT- käännösohjelmää ja asiantuntija-apua. Käytimme Turnitin- ohjelmaa säännöllisesti tekijänoikeuksien suojaamiseksi. Luotettavuuteen saattaa vaikuttaa myös vaikeudet aineiston analysoinnissa ja erityisesti sen luokittelussa, jonka koimme haastavaksi ja tarvitsimme siihen ohjausta.

Opinnäytetyötä tehdessämme emme kohdanneet merkittäviä eettisiä ongelmia. Analysoimme tehtyjä tutkimuksia, joten tutkimuslupaa tai haastattelulupia ei tarvinnut hakea. Opinnäytetyössämme eettiset kysymykset koskevat luotettavuutta. Tärkeimpinä eettisinä periaatteina voi pitää tutkimustulosten paikkansapitävyyttä ja niiden yleistettävyyttä (Mäkinen 2006: 102).

8.3 Opinnäytetyöprosessin kulku

Opinnäytetyömme aihe herätti paljon tunteita, useilla meistä on kokemuksia ja muistoja vanhempien tai isovanhempien kanssa vietetyistä lukemishetkistä, esimerkiksi iltasadun merkeissä. Oman haasteensa muodosti näistä tunteista irrottautuminen ja keskittyminen tutkitun tiedon etsimiseen ja analysoimiseen. Kuten yleensä projektiin uppoutuessa, joutuu myös jonkinlaiseen prosessiin itsensä kanssa oppimisprosessin ohella ja pohtimaan omaa perhe-elämäänsä.

Aloitimme työmme perehtymällä aiheeseen eli lapselle lukemiseen. Rajasimme aiheen ääneen lukemiseen, positiivisen mielenterveyden edistämiseen ja perheeseen. Teoriaosuudessa pyrimme käyttämään relevantteja lähteitä, kuten Suomen lääkärilehteä, THL:n julkaisuja ja Duodecim-artikkeleita. Luimme myös paljon teoretietoa lapsen kehitysvaiheista ja kasvatuksesta käyttäen asiantuntijalähteitä kriittisesti. Rajasimme myös aiheen käsittelyn koskemaan niin sanotun normaalin lapsen kehitystä, jätimme pois erilaiset kehityksen häiriöt, neurologiset tai perheen vanhemmuuteen liittyvät jo olemassa olevat ongelmat.

Analysoimme kirjallisuuskatsauksen aineiston järjestelmällisesti pelkistämällä alkuperäisilmaukset, jotka olivat kaikki englanninkielisiä ja ne oli ensin käännettävä suomen kielelle. Yhdistelimme pelkistetyt ilmaukset alaluokkiin, joista muodostui neljä yläluokkaa, jotka vastasivat tutkimuskysymykseen. Pääluokaksi muodostui lukemisen vaikutus lapsen kognitiiviseen ja psykososiaaliseen kehitykseen.

Analysoitujen tutkimusartikkelien pelkistämisen prosessista erottui selvästi positiivista mielenterveyttä tukevat osa-alueet, jotka olivat oppiminen, kognitiiviset taidot, kielen kehitys ja vuorovaikutustaitojen kehittyminen. Useammassa artikkelissa tuli esiin myös ääneen lukemisen vaikutuksen pitkäaikainen hyöty lapsen kehitykselle. Lisäksi lukeminen lisää oppimista erityisesti kielenkehityksen alueella.

8.4 Tulosten hyödyntäminen ja jatkotutkimushaasteet

Aineiston analyysin tulos tuki selvästi ääneen lukemisen hyötyjä lapsen kokonaisvaltaiseen kehitykseen edistäen perheen vuorovaikutussuhteita. Ääneen lukemisella on lapsen ja koko perheen positiivista mielenterveyttä tukeva ja lisäävä vaikutus. Lukeminen ääneen lapselle on myös hyvä hoitokeino monien ongelmien käsittelyssä perheen sisällä ja lasten kasvatuksessa.

Jatkotutkimusaiheita voisi olla esimerkiksi miten ääneen lukeminen voisi auttaa autistista tai käytöshäiriöistä lasta oppimisessa tai tukea hänen vuorovaikutustaitojaan? Miten käy vuorovaikutuksen lapsen ja vanhemman välillä kun vanhemmat ja lapset käyttävät älypuhelimia lukemiseen? Miten tämä vaikuttaa perheen vuorovaikutukseen ja hyvinvointiin pitkällä tähtäimellä? Analysoinnin tuloksista ilmeni selkeästi miten tärkeä vaikutus ääneen lukemisella on lapsen positiivisen mielenterveyden edistäjänä. Mitään

negatiivista ei tutkimuksissa ilmennyt. Lapsen mielenterveyden huomioiminen ja edistäminen on yhteiskunnallisesti ja taloudellisesti merkittävä asia ja siihen kannattaa panostaa. Kirjojen lukeminen lapselle on halpa, hauska ja hyödyllinen tapa ennaltaehkäistä ja hoitaa mielenterveysongelmia ja lisätä positiivista mielenterveyttä.

Kaikki analysoimamme tutkimusartikkelit tukevat lapselle ääneen lukemisen merkitystä positiivisen mielenterveyden edistäjänä. Lukemisen positiiviset vaikutukset ulottuvat laajalti lapsen elämänalueisiin ja ovat lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen tukena. Aineiston analyysissä korostui kognitiivisista taidoista kielelliset valmiudet, joilla on kattava merkitys lapsen vuorovaikutustaitojen ja sosiaalisuuden osa-alueella. Tätä kautta kielellisellä kehityksellä on suuri ja kauaskantoinen merkitys lapsen oppimiseen ja taitoon tulla toimeen muiden lasten kanssa. Ääneen lukeminen perheessä tuottaa iloa ja oivalluksia, yhdessä tekemistä ja työkaluja ongelmien ratkaisuun ja edistää koko perheen positiivista mielenterveyttä.

Lähteet

- Aalto-Setälä, Terhi 2005. Lapsesta nuoreksi. *Kansanterveys* 9. 3-4. Verkkodokumentti. <<http://thl32-kk.lib.helsinki.fi/bitstream/handle/10024/102059/9kansanterveys2005.pdf?sequence=1>> Luettu 28.2.2016.
- Appelqvist-Schmidlechner, Kaija – Tuisku, Katinka – Tamminen, Nina – Nordling, Esa – Solin, Pia 2016. Mitä on positiivinen mielenterveys ja kuinka sitä mitataan? *Suomen Lääkärilehti* 24. Katsaus. 1759–1764.
- Borg, Anne-Mari 2015. Lasten mielenterveyden edistäminen ja mielenterveyden häiriöiden ehkäisy. *Sosiaali- ja teveysministeriön raportteja ja muistioita* 2015:42. 7–8. Verkkodokumentti. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/128986/URN_ISBN_978-952-00-3603-4.pdf?sequence=1>
- Bruce, Nina – Seljola Heli 1999. Toistuvat lukemistilanteet lasten kielellisten ilmauksien virittäjänä ja kielen kehityksen tukena. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto. 7, 28.
- Coughlan, Michael – Cronin, Patricia – Ryan, Frances 2013. Doing a literature review in Nursing, Health and Social care. 1–3.
- Deckner, F. Deborah – Adamson, B. Lauren – Bakman, Roger 2006. Child and maternal contributions to shared reading: Effects on language and literacy development. *Journal of Applied Developmental Psychology*. 27 (1). 31–41.
- Dunderfelt – Tony 2011. *Elämänkaaripsykologia*. Helsinki: WSOY. 78
- Dunst, Carl – Simkus, Andrew – Hamby, Deborah 2012. Effects of reading to infants and toddlers on their early language development. *Cell reviews*. 5 (4). 1–7. Verkkodokumentti. <http://www.earlyliteracylearning.org/cellreviews/cellreviews_v5_n4.pdf> Luettu 20.2.2016.
- Duursma E. Anna 2014. The effects of fathers’ and mothers’ reading to their children on language outcomes of children participating in early head start in the United States. Faculty of Social Sciences. 282–299. Verkkodokumentti. <<http://ro.uow.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=2345&context=sspapers>> Luettu 28.2.2016.
- Duursma, E – Augustyn, M – Zuckerman, B 2008. Reading aloud to children: The evidence. *Arch dis child*. 93 (7). 554–557. Verkkodokumentti. <http://www.reachoutandread.org/FileRepository/ReadingAloudtoChildren_ADC_July2008.pdf>
- Hakamo, Maija-Leena 2011. Puhekuplia. lapsen puheen ja kielellisen tietoisuuden kehittäminen. Saarijärvi: Lasten keskus. 57–58.
- Hutton, S. John – Horowitz-Kraus, Tzipi – Mendelsohn, L. Alan – DeWitt, Tom – Holland, K. Scott 2015. Home reading environment and brain activation in preschool children listening to stories. *Pediatrics*. 136 (3).
- Julkunen, M-L.1993. *Lukijaksi kasvaminen*. Helsinki: WSOY.

Kalb, G. – Van Ours, J.C. 2012. Reading to young children- a head start in life. University of Melbourne. Verkkodokumentti. < www.education.vic.gov.au/Documents/about/research/readtoyoungchild.pdf>

Kankkunen, Päivi – Vehviläinen-Julkunen, Katri 2009. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: WSOYpro. 135, 159–160.

Karalahti, Satu 2015. Satu kotien arjessa. Pro gradu-tutkielma. Itä-Suomen yliopisto

Kassow, Danielle 2006. Parent – child shared book reading quality versus quantity of reading interactions between parents and young children. Talaris research institute. 1 (1). Verkkodokumentti. < <http://static1.squarespace.com/static/531bd3f2e4b0a09d95833bfc/t/549daa97e4b003c6ce13f73e/1419618967556/parentchsharedbktalaris.pdf>> Luettu 20.2.2016.

Korhonen, Riitta – Lappalainen, Hanna 2013. Kieli muuttuu – rikkautta vai rappiota? Kielikello – kielenhuollon tiedotuslehti 4/2013. Luettavissa myös verkossa osoitteessa <http://www.kielikello.fi>.

Kuhanen, Carita – Oittinen, Pirkko – Kanerva, Anne – Seuri, Tarja – Schubert, Carla 2012. Mielenterveyshoitotyö. Helsinki: Sanoma Pro Oy. 17.

Kyngäs, Helvi – Elo, Satu – Pölkki, Tarja – Kääriäinen, Marjatta – Kanste, Outi 2011. Hoitotiede 23 (2). 138–148.

Kääriäinen, Maria – Lahtinen, Mari 2006. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus tutkimustiedon jäsentäjänä. Hoitotiede 18 (1). 38–44.

Laurila, Henna – Oja, Henna 2016. Sosiaalisten taitojen kehittyminen ja ilmeneminen alle 7-vuotiailla lapsilla. Kasvatustieteen kandidaatintyö. Oulun Yliopisto.

Mannerheimin lastensuojeluliitto. Lapsen itsetunnon tukeminen. Vanhempainnetti. Verkkodokumentti. <http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/vanhemus_ja_kasvatus/lapsen_itsetunnon_tukeminen/> Luettu 10.4.2016.

Mäkinen, Olli 2006. Tutkimusetiikan ABC. Helsinki: Tammi. 102.

Nurmilaakso, Marja – Välimäki, Anna-Leena (toim.) 2011. Lapsi ja kieli - Kielellinen kehittyminen varhaiskasvatuksessa. Opas 13. Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos. Helsinki 13–36. Verkkodokumentti. <<https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/80046/d9e0eb99-ef75-4704-a185-14aa8cbf9366.pdf?sequence=1>> Luettu 12.8.2016.

Opetushallitus 2000. esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet. 10. Verkkodokumentti. <<http://www02.oph.fi/ops/esiopetus/esiops.pdf>>. Luettu 12.4.2016.

Paavonen, E. Juulia – Roine, Mira – Korhonen, Piia – Valkonen, Satu – Pennonen, Marjo – Partanen, Jukka – Lahikainen, Anja Riitta 2011. Media ja lasten hyvinvointi. Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim 127 (15) 1563–1570. Verkkodokumentti. <<http://www.terveysportti.fi/xmedia/duo/duo99683.pdf>> Luettu 13.4.2016.

Phillips, G. & McNaughton, S. 1990. The practise of storybook reading to preschool children in mainstream New Zealand families. Reading Research Quarterly 25 (3). 196–212.

Richards, Rosalina – McGee, Rob – Williams, Sheila – Welch, David – Hancox, Robert 2010. Adolescent screen time and attachment to parents and peers. *Arch pediatric ad-
olesc med.* 164 (3) 258–262.

Saarinen, Erja 1999. *Sairaan ja vammaisen lapsen hyvä elämä.* Helsinki:
Edita 125–33.

Salminen, Ari 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypei-
hin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasan Yliopisto. 3–9. Verkkodokumentti.
<http://www.uva.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf> Luettu 29.8.2016.

Simcock, Gabrielle – DeLoache, Judy 2006. Get the picture? The effects of iconity on
toddlers' reenactment from picture books. *Development psychology.* 42 (6). 1352–
1357. Verkkodokumentti. < [http://www.apa.org/pubs/journals/releases/dev-
4261352.pdf](http://www.apa.org/pubs/journals/releases/dev-4261352.pdf)>. Luettu 15.2.2016.

Sinkkonen, Jari 2004. Kiintymyssuhdeteoria- tutkimuslöydöksistä käytännön sovelluk-
siin. *Duodecim.* Verkkodokumentti. <[http://www.terveyskirjasto.fi/xme-
dia/duo/duo94437.pdf](http://www.terveyskirjasto.fi/xme-
dia/duo/duo94437.pdf)> Luettu 7.4.2016.

Storvik-Sydänmaa, Stiina – Talvensaari, Helena – Kaisvuo, Terhi – Uotila, Niina 2012.
Lapsen ja nuoren hoitotyö. Helsinki: Sanoma Pro Oy. 16–51.

THL. Terveyden edistäminen. Verkkodokumentti. < [https://www.thl.fi/fi/web/terveyden-
edistaminen/toimijat/terveyden-edistaminen-eri-toimialoilla/terveyden-ja-hyvinvoinnin-
edistaminen-ammattillisessa-koulutuksessa/mielen-hyvinvointi](https://www.thl.fi/fi/web/terveyden-
edistaminen/toimijat/terveyden-edistaminen-eri-toimialoilla/terveyden-ja-hyvinvoinnin-
edistaminen-ammattillisessa-koulutuksessa/mielen-hyvinvointi)> Luettu 10.1.2016.

Tuomi, Jouni – Sarajärvi, Anneli 2009. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi.* Hel-
sinki: Tammi. 108–112.

Väänänen, Riitta 2013. Perheen rakenteen, dynamiikan ja arvojen merkitys lapsen
psykkiselle hyvinvoinnille. Kuopio: Kopijyvä. 62–63. Verkkodokumentti. < [http://epubli-
cations.uef.fi/pub/urn_isbn_978-952-61-1271-8/urn_isbn_978-952-61-1271-8.pdf](http://epubli-
cations.uef.fi/pub/urn_isbn_978-952-61-1271-8/urn_isbn_978-952-61-1271-8.pdf)> Lu-
ettu 12.4.20

Luettelo artikkeleiden osoitteista

- 1: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26260716>
- 1a.: http://www.abstracts2view.com/pas/view.php?nu=PAS15L1_1355.8
- 2: <http://www.apa.org/pubs/journals/releases/dev-4261352.pdf>
- 3: <http://ro.uow.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=2345&context=sspapers>
- 4: <http://www.education.vic.gov.au/Documents/about/research/readtoyoungchild.pdf>
- 5: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0193397305001073>
- 6: http://www.earlyliteracylearning.org/cellreviews/cellreviews_v5_n4.pdf
- 7: <http://static1.squarespace.com/static/531bd3f2e4b0a09d95833bfc/t/549daa97e4b003c6ce13f73e/1419618967556/parentchsharedbktalaris.pdf>
- 8: http://www.reachoutandread.org/FileRepository/ReadingAloudtoChildren_ADC_July2008.pdf

Kirjallisuuskatsauksen tiedonhaku

Tietokanta	Hakusanat	Rajaukset	Hakutulokset	Otsikon perusteella valitut	Tiivistelmän perusteella valitut	Koko tekstin perusteella hyväksytyt
Medic	positiivinen AND mielenerv*		2	0	0	0
Medic	lukem* AND laps*		9	0	0	0
Medic	kirjallis* AND laps*		43	1	0	0
Medic	read* AND effect*		16	0	0	0
Medic	parent-child* AND read*		18	0	0	0
Cinahl	Reading to children	Vuosirajaus 2000-2016, Full Text, Academic journal, Age 2-5 years.	185			
Cinahl	shared reading or read aloud	Vuosirajaus 2000-2016, Full Text, Academic journal, Age 2-5 years.	27	1	0	0
Pubmed	shared reading	Vuosirajaus 2000-2016, Free Full text, Child: birth-18 years.	100	2	0	0
Ebsco	reading aloud to children	Vuosirajaus 2000-2016, English language, child, 2-5 years.	9	2	1	1

Kirjallisuuskatsauksessa käytetyt tutkimusartikkelit

Tutkimuksen nimi, tekijät, vuosi ja maa	Tarkoitus	Kohderyhmä	Tulokset
Home reading environment and brain activation in preschool children listening to stories. Hutton, Horowitz-Kraus, Mendelsohn, DeWitt, Holland, 2015. USA.(1)	Lapsen ja vanhemman yhdessä lukemisen vaikutus kielen kehitykseen ja	19 lasta 3-5v.	Vanhemman ja lapsen yhdessä lukeminen tukee kielellistä kehitystä.
Home reading environment and brain activation in preschool children listening to stories. Hutton, Horowitz-Kraus, Mendelsohn, DeWitt, Holland. 2015. USA. (1a)	Kuvata aivoalueiden aktivaatiota luettaessa (MRI-kuva)	19 3-5-v. lapset	MRI- kuvassa näkyi kuinka aktivaatiota lisääntyi aivoalueilla, jotka tukevat mielikuvia ja ymmärtämistä.
Get the picture? The effects of iconity on toddlers' reenactment from picture books. Simcock, DeLoache. 2006. USA. (2)	Kirjan kuvien vaikutus oppimiseen.	2-3v. lapset	Lukemisvuorovaikutuksessa käytetyn kuvakirjan kuvien edistävä vaikutus lapsien oppimiseen.
The effects of fathers' and mothers' reading to their children on language outcomes of children participating in early head start in The United States. Duursma. 2014. USA. (3)	Vanhempien lukemisen vaikutus kielelliseen kehitykseen.	2-5v. lapset	Ääneen lukemisella on pitkäkestoinen vaikutus kielelliseen ja kognitiiviseen kehitykseen.
Reading to young children. A head start in life. Kalb, G., Van Ours J.C 2012. The University of Melbourne. Australia. (4)	Ääneen lukemisen vaikutukset lapsen myöhempään lukutaitoon ja muihin kognitiivisiin taitoihin.	Lapset 3-9v.	Ääneen lukemisella on merkittäviä positiivisia vaikutuksia lukemiseen ja myöhempään kognitiivisiin taitoihin.
Child and maternal contributions to shared reading: effects on language and literacy development. Deckner, Adamson, Bakeman 2006. USA. (5)	Kotona lukemisen vaikutus lapsen kommunikaatioon ja kielelliseen kehitykseen.	1.5v-5v.	Jaettu lukeminen tukee lapsen kielellistä kehitystä ja lukutaidon kehittymistä.
Effects of reading to infants and toddlers on their early language development. Dunst, Simkus, Hamby. 2012. USA. (6)	Vanhempien ja lasten yhteisen lukemisen vaikutus kielelliseen kehitykseen.	Meta-analyysi. (n.408)	Lapselle lukemisella on positiiviset vaikutukset kielelliseen kehitykseen.
Parent- child shared book reading quality versus quantity on reading interactions between parents and young children. Kassow, 2006. USA. (7)	Lukemisen laatu versus määrä	Kirjallisuuskatsaus. Leikkikäiset lapset.	Jaetulla lukemisella positiivinen vaikutus kiintymyssuhteeseen, kieli- ja lukutaitoon.
Reading aloud to children. The evidence. Duursma, Augustyn, Zuckerman. 2008. USA.(8)	Ääneen lukeminen lapselle- todisteet.	Kirjallisuuskatsaus. Leikkikäiset lapset.	Ääneen lukemisella lapselle on positiivista vaikutusta useilla eri kehityksen alueilla.

Pelkistämisen prosessin kuvaus

Alkuperäinen ilmaus	Suomennot	Pelkistetty ilmaus
Children listening to stories, greater home reading exposure is positively associated with activation of brain areas supporting mental imagery and narrative comprehension. (1)	Tarinoiden kuunteleminen aktivoi aivoissa alueita, jotka käsittelevät mielikuvia ja kertomisen ymmärtämistä.	Aktivoi mielikuva-aluetta. Aktivoi ymmärtämisen aluetta.
18- to 30- month old children who engaged in an naturalistic picture-book reading interaction about how to construct a novel object subsequently applied that information to a set of real objects. (2)	Tutkimuksessa 18-30-kuiset lapset jotka osallistuivat kuvakirjojen lukemisvuorovaikutukseen siitä kuinka uusi esine rakennetaan, käyttivät myöhemmin samaa tietoa oikeisiin esineisiin.	Vaikutti opitun asian muistamiseen. Vaikutti oppimiseen.
Toddlers are capable of learning new information from picture – book reading interactions like those frequently engaged in by parents and toddlers. Specifically, very young children can learn to perform novel actions on novel objects from exposure to a series of pictures and accompanying narration. (2)	Taapero oppii uusia asioita vuorovaikutustilanteissa, joissa vanhemmat lukevat hänelle kuvakirjoja. Erityisesti hyvin nuoret lapset oppivat tekemään uusia asioita uusien esineiden kanssa.	Omaksuvat uutta tietoa. Oppivat uusia taitoja.
Recent research in the U.S. has demonstrated that paternal book reading, in particular father's vocabulary use during a book reading session, can contribute significantly to children's language development. (3)	Tutkimukset USA:ssa osoittavat, että isän kirjanlukeminen ja hänen sanavarastonsa käyttö hetken aikana voi olla merkittävänä osana lapsen kielelliseen kehitykseen.	Kasvattaa sanavarastoa. Edistää kielellistä kehitystä.
One of the most important effects of reading aloud is vocabulary growth; children can learn the meaning of new words during shared	Yksi ääneen lukemisen tärkeistä vaikutuksista on sanavaraston kasvu; lapset oppivat uusien sanojen merkityksen.	Kasvattaa sanavarastoa. Oppii ymmärtämään uusien sanojen merkityksen.

book reading interactions with adults. (3)	jen merkityksiä aikuiseen kanssa jae-tuissa lukuhetkissä.	
The results support the possibility that early book reading can have significant and longlasting effects on children's language and cognitive development. (3)	Tulokset tukevat mahdollisuutta että varhaisella lukemisella voi olla huomattavaa ja pitkäkestoisista vaikutusta lapsen kielelliseen ja kognitiiviseen kehitykseen.	Tukee kielellistä kehitystä. Tukee kognitiivista kehitystä.
The frequency of reading to children at a young age has a direct causal effect on their schooling outcomes regardless of their family background and home environment. (4)	Toistuvilla lapsille lukemistilanteilla on suora syy-yhteys heidän koulutuksensa lopputulokseen riippumatta heidän perhe- ja kotitai- toistaan.	Parantaa koulumenestystä perheen taustasta ja ympäristöstä riippumatta.
The results confirm the strong association between reading to children and their own early reading outcomes. (4)	Tulokset vahvistavat, että lapselle lukemisen ja heidän oman varhaisen lukemisen aloittamisessa on vahva yhteys.	Tukee varhaista lukemaan oppimista.
Reading to children at age 4-5 every day has a significant positive effect on their reading skills and cognitive skills (i.e., language and literacy, numeracy and cognition) later in life. (4)	Päivittäisellä ääneen lukemisella 4-5 vuoti- aalle lapselle on mer- kittävä positiivinen vaikutus heidän kog- nitiivisiin kykyihinsä myöhemmässä elä- mässä.	Tukee kognitiivisia kykyjä. Pitkäkestoinen hyöty Kielelliseen kehitykseen Lukutaitoon Laskutaitoon.
Parental reading to children increases the child's reading and other cognitive skills at least up to the age of 10-11. This is an early-life intervention that seems to be benefi- cial for the rest of their lives.	Vanhemman ääneen lukeminen lapselle kasvattaa lapsen luku- ja muita kog- niitiivisiä taitoja vähin- tään 10-11 ikävuot- teen asti. Näyttää olevan hyötyä lop- puelämälle asti.	Tukee kognitiivisia kykyjä. Lisää lapsen lukuharrastusta. Vahvistaa kognitiivista kehitystä. Tukee kognitiivisia kykyjä. Pitkäkestoinen hyöty koko elämän ajaksi.
Children's preschool literacy exposure has been explored as a potential source of differences in early language develop- ment with numerous studies reporting positive associations between preschool	Esikouluikäisten .las- ten altistaminen kir- jallisuudelle edistää positivistesti kielellistä kehitystä ja lukutai- toa. Lukuisissa tutki- muksissa on havaittu positiivisia yhteyksiä	Edistää kielellistä kehitystä. Edistää lukutaitoa. Pitkäkestoinen vaikutus.

literacy experience and later language and literacy development. (5)	myöhäisempien kielien sekä lukutaidon kehityksen välillä.	
Questions remain regarding the paths of association between early shared reading experiences and later language and emergent literacy outcomes. (5)	Varhaisten jaettujen lukukokemusten ja myöhäisemmän kielellisen ja muotoutuvan lukutaidon tulosten yhteyksiin liittyy kysymyksiä.	Kielelliset taidot. Lukutaito.
In addition to their home literacy practices, parents differ in how they communicate with their children during shared reading. These differences in communicative patterns also appear related to children's language development. (5)	Kotona lukiessaan lapsilleen vanhemmat eroavat toisistaan sen suhteen, kuinka he kommunikoivat lastensa kanssa lukemisen aikana. Nämä eroavaisuudet kommunikaatiossa näyttävät olevan myös yhteydessä lasten kielelliseen kehitykseen.	Lapsen ja vanhempien välinen kommunikointi lukemisen yhteydessä vaikuttaa kielelliseen kehitykseen.
Home literacy practices significantly predicted children's receptive and expressive language development. (5)	Kotona lapselle lukeminen ennakoii oleellisesti lapsen kuullun ja puhutun kielen kehitystä.	Kuullun ja puhutun kielen kehitys.
The current study supports a model of shared reading that highlights both parental and child contributions. By establishing home literacy practices and use of metalingual routines, makes a significant and enduring contribution to language development. (5)	Tutkimus tukee jaetun lukemisen mallia, jossa työskennellään yhdessä. Vakiinnuttamalla kodin lukutaitoharjoituksia ja luomalla rutiinia, antaa se merkittävän ja kestäväen tuen kielelliseen kehitykseen.	Tukee kielellistä kehitystä.
The shared reading interventions were effective in terms of influencing changes in the infants' and toddlers' language development. (6)	Jaettu lukeminen edistää vauvan ja taaperon kielen kehitystä. Vaikutukset näkyivät sekä ilmaissussa että vastaanottamisessa.	Tukee kielenkehitystä. Edistää puheen oppimista. Edistää puheen ymmärtämistä.
The results indicate that the benefits of the interventions became more pronounced later the outcome measures were obtained. This	Interventioissa todettiin pidempiaikaisia hyötyjä taaperoiden kielen kehityksen edistämässä.	Edistää kielen kehitystä. Pitkäkestoinen vaikutus.

suggest that the interventions had longer term benefits as evidenced by the results. (6)		
The findings from this meta-analysis and those reported in a companion both yielded evidence that the earlier infants and toddlers were read to, the more positive were the effects of the interventions. (6)	Mitä varhaisemmin lapsille luettiin, sitä positiivisempia olivat vaikutukset kielellisessä kehityksessä.	Mitä varhaisemmin lapsille luettiin, sitä positiivisempia olivat vaikutukset kielellisessä kehityksessä.
The home literacy environment has an important role in young children's emerging literacy and social-emotional development. An emphasis has been placed to storybook reading at home. (7)	Kodilla lukuympäristönä on tärkeä rooli lapsen muotoutumassa lukutaidossa ja sosiaalis-emotionaalisessa kehityksessä. Painopiste on satukirjojen lukemisella kotona.	Kotona lukeminen vaikuttaa lapsen lukutaidon kehitykseen. Tukee sosiaalis-emotionaalista kehitystä.
Frequent parent-child book reading interactions are related to literacy outcomes for young children... Language skills emergent literacy and reading achievement of school-aged children. (7)	kotona lukeminen vaikuttaa lapsen lukutaidon kehitykseen. vaikuttaa sosiaalis-emotionaaliseen kehitykseen.	Tukee lukutaitoa. Tukee sosiaalis-emotionaalista kehitystä.
Positive parent behaviors, such as being warm and supportive were found to be related positive child behaviors, such as focused attention and enthusiasm, during the story book interaction. (7)	Vanhempien lämmin ja kannustava positiivinen käytös tukee lapsen keskittymistä lukemisen aikana.	Auttaa lasta oppimaan keskittymiskykyä. Tukee sosiaalisia taitoja.
Ample research demonstrates that reading aloud to young children promotes the development of language and other emergent literacy skills which in turn help children prepare for school. (8)	Laaja tutkimus osoittaa, että ääneen lukeminen edistää kielen ja muiden muodostuvien kirjallisuustaitojen kehittymistä, joka vuorostaan parantaa kouluvalmiuksia.	Edistää kielen kehitystä. Edistää kirjallisuustaitoja. Parantaa kouluvalmiuksia.

<p>During shared book reading, children learn to recognize letters, understand that print represents the spoken word, and learn how to hold a book, turn the page and start at the beginning. Shared book reading is also associated with learning print concepts and exposing children to the written language register, which is different from spoken language as well as story structures and literacy conventions such as syntax and grammar which are essential for understanding texts. (8)</p>	<p>Jaetun lukemisen aikana lapsi oppii tunnistamaan kirjaimia, ymmärtämään että teksti edustaa puhuttua asiaa ja kuinka kirjaa pidellään ja sivuja käännetään sekä aloitetaan kirja alusta. Yhdessä lukeminen on yhteydessä kirjoitetun kielen oppimiseen verrattuna puhuttuun kieleen, sekä tarinoiden rakenteeseen ja sisältöön sekä lause- ja kielioppiin joka on välttämätön tekstin ymmärtämiselle.</p>	<p>Oppii tunnistamaan kirjaimia. Oppii ymmärtämään kuulemansa. Oppii kirjan käsittelyä. Edistää kirjoitetun kielen oppimista. Edistää lause- ja kieliopin oppimista.</p>
<p>While shared book reading promotes children's alphabet knowledge, (8)</p>	<p>Jaettu lukeminen edistää lapsen aakkostuntemusta.</p>	<p>Oppii tunnistamaan kirjaimia.</p>
<p>Children's oral language skills can be stimulated by parent-child literacy activities such as shared book reading. Children learn the meaning of new words during book reading interactions with their parents. Reading aloud familiarizes children with the language found in books and stimulates vocabulary growth.(8)</p>	<p>Lasten suullista kieli-taitoa voidaan edistää vanhemman ja lapsen välisellä lukemisella. Lapset oppivat uusien sanojen merkityksiä lukemisen vuorovaikutustilanteissa vanhempiensa kanssa. Äänen lukeminen tutustuttaa lapsia kirjoista löytyvään kieleen ja edistää sanavarastoa.</p>	<p>Edistää kielitaitoa. Oppii uusien sanojen merkityksiä. Edistää sanavaraston karttumista.</p>
<p>Shared book reading can stimulate more verbal interaction between child and parent, and therefore children's language development is likely to profit more from reading aloud than from toy play or other adult-child interactions. (8)</p>	<p>Jaettu lukeminen voi edistää verbaalista vuorovaikutusta lapsen ja vanhemman välillä sekä kielenkehitystä ja sitä kautta ääneen lukeminen on hyödyllisempää kuin leluilla leikkiminen tai muu aikuisen ja lapsen vuorovaikutus.</p>	<p>Edistää kielellistä vuorovaikutusta lapsen ja vanhemman välillä. Edistää kielen kehitystä enemmän kuin leluilla leikkiminen tai muu aikuisen ja lapsen vuorovaikutus.</p>

<p>The age at which parents begin reading to their children is correlated with children's language development, children who are read to from an early age tend to have higher scores on language measures later on. (8)</p>	<p>Ikä jossa vanhemmat aloittavat lapsilleen lukemisen korreloi lasten kielenkehitykseen: lapsen joille on luettu aikaisesta iästä lähtien usein saavat parempia tuloksia kielitaidon mittauksissa myöhemmin.</p>	<p>Edistää kielitaidon kehittymistä.</p>
<p>Reading aloud likely promotes joint attention, which has many potential benefits related to reading such as enhancing receptive language by asking children to point, touch or show during book reading of expressive language by asking children questions about the text. (8)</p>	<p>Lapset, joille luetaan aikaisesta iästä lähtien, ovat yleensä kiinnostuneempia lukemisesta neljän ja viiden vuoden iässä kuin ne lapset, joille luetaan ääneen myöhemmin.</p>	<p>Lisää kiinnostusta lukemiseen.</p>
<p>Children who experience shared reading from an early age tend to be more interested in reading at age 4 and 5 than children who receive shared book reading when they are older. (8)</p>	<p>Lapset, joille luetaan ääneen jo varhain, ovat yleensä kiinnostuneempia lukemisesta neljän ja viiden vuoden iässä verrattuna lapsiin, joille lukeminen aloitetaan myöhemmin.</p>	<p>Lisää kiinnostusta lukemiseen.</p>
<p>Reading aloud to young children, particularly in an engaging manner, promotes emergent literacy and language development and supports the relationship between child and parent. In addition it can promote a love for reading which is even more important than improving specific literacy skills. (8)</p>	<p>Vanhemmat, jotka sitoutuvat pitkäjänteisesti ja eläytyvät lukemiseen lapsille, edistävät lapsen kehittyvän luku- ja kielitaidon kehittymistä ja tukevat lapsen ja vanhemman välistä sidettä. Lisäksi he edesauttavat lasta pitämään lukemisesta, mikä on vielä tärkeämpää kuin kirjallisten taitojen parantaminen</p>	<p>Edistää lukutaidon kehittymistä. Edistää kielitaidon kehittymistä. Tukee vanhemman ja lapsen välistä sidettä. Lisää kiinnostusta lukemiseen.</p>
<p>When parents share books with children, they also can promote children's understanding of the world, their social</p>	<p>Kun vanhemmat lukevat lapsilleen he edistävät lapsen ymmärrystä maailmasta, heidän sosiaalisia taitojaan ja</p>	<p>Edistää ymmärrystä maailmasta. Edistää sosiaalisia taitoja. Lisää selviytymiskeinoja.</p>

skills and their ability to learning coping strategies. (8)	heidän kykyään oppia erilaisia suoriutumiskeinoja.	
---	--	--

Pelkistämisen prosessin kulku

Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Aktivoi mielikuva-alueita. Aktivoi ymmärtämisen aluetta.	Edistää oppimista ja kognitiivisia taitoja pitkälle tulevaisuuteen	Lukeminen vaikuttaa positiivisesti lapsen kognitiiviseen ja psykososiaaliseen kehitykseen.
Vaikutti opitun asian muistamiseen. Vaikutti oppimiseen.		
Lapsi omaksuu uutta tietoa. Oppii uusia taitoja.		
Kasvattaa sanavarastoa. Edistää kielellistä kehitystä.		
Kasvattaa sanavarastoa. Oppii ymmärtämään sanojen merkityksen.		
Tukee kielellistä kehitystä. Tukee kognitiivista kehitystä.		
Parantaa koulumenestystä perheen taustasta ja ympäristöstä riippumatta.		
Tukee varhaista lukemaan oppimista.		
Tukee kognitiivisia kykyjä. Päivittäisellä ääneen lukemisella merkittävä positiivinen vaikutus kognitiivisiin kykyihin myöhemmässä elämässä. Tukee kielellistä kehitystä. Tukee lukutaitoa. Tukee laskutaitoa.		
Tukee kognitiivisia kykyjä. Vahvistaa kognitiivista kehitystä. lisää lapsen lukemisharrastusta. Pitkäkestoinen hyöty koko elämän ajaksi.		
Edistää kielellistä kehitystä. Edistää lukutaitoa. Pitkäkestoinen vaikutus.		
Kielelliset taidot ja lukutaito.	Edistää kielen kehitystä pitkälle tulevaisuuteen	
Lapsen ja vanhempien välinen kommunikointi lukemisen yhteydessä vaikuttaa kielelliseen kehitykseen.		
Kuullun ja puhutun kielen kehitys.		
Tukee kielellistä kehitystä.		
Tukee kielenkehitystä. Edistää puheen oppimista. Edistää puheen ymmärtämistä.		
Edistää kielen kehitystä. Pitkäkestoinen vaikutus.		

<p>Mitä varhaisemmin lapselle luettiin, sitä positiivisempia olivat vaikutukset kielellisessä kehityksessä.</p>		
<p>Kotona lukeminen vaikuttaa lapsen lukutaidon kehitykseen</p> <p>Edistää kielitaitoa. Oppii uusien sanojen merkityksiä. Edistää sanavaraston karttumista.</p>		
<p>Edistää kielen kehitystä. Edistää kirjallisuustaitoja. Parantaa kouluvalmiuksia.</p>		
<p>Oppii tunnistamaan kirjaimia. Oppii ymmärtämään kuulemansa. Oppii kirjan käsittelyä. Edistää kirjoitetun kielen oppimista. Edistää lause- ja kieliopin oppimista.</p>		
<p>Oppii tunnistamaan kirjaimia.</p>		
<p>Edistää kielitaidon kehittymistä.</p>		
<p>Lisää kiinnostusta lukemiseen.</p>		
<p>Lisää kiinnostusta lukemiseen.</p>		
<p>Edistää lukutaidon kehittymistä. Edistää kielitaidon kehittymistä.</p>		
<p>Edistää kielellistä vuorovaikutusta lapsen ja vanhemman välillä. Edistää kielen kehitystä enemmän kuin leluilla leikkiminen tai muu aikuisen ja lapsen vuorovaikutus.</p>	<p>Edistää vuorovaikutusta lapsen ja vanhemman välillä ja kehittää vuorovaikutustaitoja</p>	
<p>Tukee vanhemman ja lapsen välistä sidettä.</p>		
<p>Edistää ymmärrystä maailmasta. Edistää sosiaalisia taitoja. Lisää selviytymiskeinoja.</p>		